

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

**«ФІЗІОЛОГІЯ, ВАЛЕОЛОГІЯ, МЕДИЦИНА:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

**06 квітня 2021 року
м. Харків – Україна**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

**«ФІЗІОЛОГІЯ, ВАЛЕОЛОГІЯ, МЕДИЦИНА:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

**06 квітня 2021 року
м. Харків – Україна**

**MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF APPLIED PHARMACY
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY**

All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference

**«PHYSIOLOGY, VALEOLOGY, MEDICINE:
MODERN STATUS AND DEVELOPMENT PROSPECTS»**

**April 6, 2021
Kharkiv, Ukraine**

УДК: 577.1:612 (043.2)

Редакційна колегія: Заслужений діяч науки і техніки України, проф. Котвіцька А.А., проф. Владимирова І.М., проф. Кононенко Н.М.

Укладачі: доц. Рибак В.А., доц. Гнатюк В.В., Волохов І.В., доц. Бурлака І.С.

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 401 від 16.09.2020 р.

Фізіологія, валеологія, медицина: сучасний стан та перспективи розвитку : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (06 квітня 2021 р.). – Х. : Вид-во НФаУ, 2021. – 184 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції: «Фізіологія, валеологія, медицина: сучасний стан та перспективи розвитку». В матеріалах конференції розглянуто актуальні питання фізіології, валеології та медицини: молекулярно-клітинні та генетичні механізми функціонування організму; регуляція фізіологічних функцій та їх порушення; механізми впливу факторів навколишнього середовища на формування фізіологічних функцій організму людини та тварин; інтегративні механізми функціонування вісцеральних систем; регуляція гомеостазу; роль фізіологічних бар'єрів організму людини; вікова фізіологія; онтогенез; геронтологія; сучасні теорії старіння; нейрофізіологія сну; фізіологічні механізми адаптації та їх порушення; функціональні резерви організму; інтегративні механізми функціонування сенсорних і рухових систем; хронофізіологія; фізіологія поведінки; нейротехнології; нейровізуалізація в медицині та в освіті; біосенсорні технології; регуляція нейрогенезу; нейробиологія поведінки тварин; фізіологічні основи дії біологічно активних сполук; хронофармакологія; історичні аспекти становлення фізіології як науки; сучасні технології фізичної терапії та медичної реабілітації; сучасні проблеми медичної та біологічної освіти; ефективні підходи до викладання фізіологічних дисциплін; симуляція та дослідження фізіологічних станів і реакцій; сучасні методи валеопрофілактики та оздоровлення; індивідуальні оздоровчі програми; практичний досвід та сучасні можливості організації; хронотипи та здоров'я людини; здоров'язбережувальні технології та продуктивність життєдіяльності з урахуванням хронотипів; глобальні проблеми громадського здоров'я; актуальні питання індивідуальної та громадської гігієни та профілактики; медико-соціальні аспекти здоров'я.

Для широкого кола наукових і практичних працівників медицини, фізіології та фармації.

UDC 577.1:612 (043.2)

Editorial board: Honored worker of science and technology of Ukraine, prof. Kotvitska A.A., prof. Vladimirova I.M., prof. Kononenko N.M.

Compilers: ass. prof. Rybak V.A., ass. prof. Hnatiuk V.V., Volokhov I.V., ass. prof. Burlaka I.S.,
Registration certificate UkrISTEI № 401 dated 16.09.2020.

Physiology, valeology, medicine: modern status and development prospects : collected papers of All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference (April 6, 2021). – Kh.: NUPh, 2021. – 184 p.

Collected papers includes the materials of All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference «Physiology, valeology, medicine: modern status and development prospects». The modern problems of physiology, valeology and medicine were considered the materials of the Conference: molecular-cellular and genetic mechanisms of organism functioning; regulation of physiological functions and their violation; mechanisms of environmental factors influence at the physiological functions formation of the human and animal organism; integrative mechanisms of visceral systems functioning; regulation of homeostasis; the role of physiological barriers in the human body; development physiology; ontogenesis; gerontology, modern theories of aging; neurophysiology of sleep; physiological mechanisms of adaptation and their disorders; functional reserves of the body; integrative mechanisms of sensory and motor systems functioning; chronophysiology; physiology of behavior; neurotechnology; neuroimaging in medicine and education; biosensor technologies; biosensors based on biomacromolecules and biomimetics; regulation of neurogenesis; neurobiology of animal behavior; physiological bases of biologically active compounds action; chronopharmacology; historical aspects of the physiology formation as a science; modern technologies of physical therapy and medical rehabilitation; modern problems of medical and biological education; effective approaches to teaching physiological disciplines; simulation and study of physiological states and reactions; modern methods of valeoprevention and sanitation; individual wellness programs; practical experience and modern capabilities of the organization; chronotypes and human health; health-preserving technologies and productivity of life taking into account chronotypes; global issues of healthy civil; topical issues of individual and public hygiene and prevention; medical and social aspects of health.

For a wide audience of scientific and practitioners of medicine, physiology and pharmacy.

UDC 577.1:612 (043.2)

© NUPh, 2021

ЗМІСТ

FILIPETS N.D., FILIPETS O.O., GOZHENKO A.I. Pharmacological correction of the activity of ATP-dependent potassium channels in experimental nephropathy	10
GONCHAROVA A.V. Bone remodeling regulation in the model of combined unloading with chronic inflammation in rats	12
KUZMINA I.YU., ZHULIKOVA M.V. The state of lipid peroxidation and antioxidant protection on the background of polycystic ovarian syndrome in experiment	14
MYRONCHENKO S.I., GUERBI A. Mechanisms of the beneficial effects of ultraviolet radiation on the human body	17
NEMCHENKO A.S., KURYLENKO Y.E., KUZMENKO A.A. Analysis of experience countries of the world on legalization of medical cannabis	18
SPODNIKAYLO V., RADCHENKO A., SHATALOVA O. Assessment of the condition of buccal epithelium in smokers	19
ТУМЧЕНКО YU.V., MOROZ V.A. Advantages of complex oral treatment of anemia in pregnant women with preparations of ferrous iron	20
АЛЕЙНИКОВА К.С. Влияние комплексной терапии на эндотелиальную функцию при кардиореспираторной патологии	21
АПНАСЕНКО Г.Л. Здоровоохранение: необходимость смены парадигмы	22
БАБОВ К.Д., ЗАБОЛОТНАЯ І.Б., ПОЛЬЩАКОВА Т.В., ДМИТРИЄВА Г.О., ГУЩА С.Г. Сучасні можливості реабілітації військовослужбовців-комбатантів (учасників АТО/ООС) з посттравматичним стресовим розладом та соматичною патологією у санаторно-курортних умовах.....	25
БАГАЦЬКА Н.В., ГЛОТКА Л.І. Депресивні розлади у дітей та підлітків: цитогенетичні особливості	27
БАГАЦЬКА Н.В., НЕФІДОВА В.Є., ГАВЕНКО Г.О. Аналіз родоводів у сім'ях дівчат-підлітків з порушеннями менструальної функції, що супроводжуються психоневрологічними розладами.....	29
БАГМУТ І.Ю., ІВАНОВ О.С., КОЛІСНИК І.Л. Вплив диклофенаку натрію на показники загальної кількості клітин кісткового мозку, недиференційованих бластів, мегакаріоцитів та концентрацію циклооксигенази-1 у лабораторних мишей.....	31
БЕЗУГЛА Н.П., ОХРЯМКІНА Т.М., САХАРОВА Т.С. Підходи до підвищення прихильності до лікування пацієнтів з артеріальною гіпертензією	33
БІЛАЙ І.М. Валеологія як наука про здоров`я людини.....	35
БУРЛАКА І.С., ОМЕЛЬЧЕНКО З.І. Жимолості плоди – перспективний об`єкт функціональних продуктів харчування.....	37
ВАЛІЛЬЩИКОВ М.В., БАБАЛЯН В.О., ПАВЛОВ С.Б., СЕМКО Н.Г. Роль інтерлейкіну-6 в механізмах регуляції репаративних процесів при моделюванні переломів проксимального відділу стегнової кістки у SHR щурів.....	39
ВИШНЕВСЬКА Л.І., РОМАСЬ К.П. Гомеопатична медицина та фармація. Практичний досвід	40

ВОЩИЛІН Б.Р., ШАПОВАЛ О.В. Клітинні тест-системи як інструмент оцінки стану пацієнтів з термічною травмою	42
ГАЙСАК М.О., КУДИК В.Г. Деякі аспекти порушень ниркових механізмів компенсації ацидозу у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень.....	44
ГАРМАТІНА О.Ю., МОРОЗ В.В., СКОРОХОДА І.І., ТИШ І.І., ШАХІН Н.А., ГАНЕМ Р.Б., МАЛЯР У.І., АФФУРІ А., БОНДАРЧУК Т.І. Перфузійна комп'ютерна томографія головного мозку в оцінці ефективності екстраінтракраніального анастомозу при хронічній оклюзії внутрішньої сонної артерії.....	47
ГЕЙКО В.В., ІЛЬІНА Ю.Ю., СЕЛЮКОВА Т.В., КИРИЧЕНКО О.В. Особливості структурно-функціональної організації циклу неспання-сон за умов моделювання хвороби Паркінсона.....	48
ГОНЧАРЕНКО І.Ф., ЛАШИН О.І., ГРІШОВ А.А. Неврологічна патологія внаслідок перенесеної коронавірусної інфекції COVID-19.....	50
ГОРБАЧ Т.В., МАРТЫНОВА С.Н., ВЛАСЕНКО О.В. Спосіб корекції метаболіческих порушень и підвищення адаптаційного потенціала у студентів с десинхронизмом, вызванним искусственным пролонгированием светового дня	53
ГРИГОРЯН Х.В. Молекулярні механізми реалізації лейкоцитурії при нефролітазі	56
ГУБИНА–ВАКУЛИК Г.И., ГОРБАЧ Т.В., ДЕНИСЕНКО С.А., ГОЙДИНА В.С. Пищевой краситель тартазин – фактор риска развития нефропатии.....	59
ДЄМЄНКОВА І.Г. Аналіз родоводів у сім'ях хворих із серцево-судинною патологією	61
ДИННІК О.О., БАГАЦЬКА Н.В., ДИННІК В.О. Особливості перебігу перинатального періоду у хворих на аномальні маткові кровотечі.....	63
ЕЖНЕД М.А., ГОРОШКО О.М., ЗАХАРЧУК О.І., МАТУЩАК М.Р., САХАЦЬКА І.М., МИХАЙЛЮК Н.В., ФРАНКО Л.В., КОСТИШИН Л.В. Ефективність використання наочності при викладанні фармакогнозії в умовах онлайн–навчання	64
ЗАБРОДІНА Л.П., БОВТ Ю.В., ПРИВАЛОВА Н.М., СУХОРУКОВ В.В. Роль порушення нічного сну у розвитку когнітивних розладів у хворих з дисциркуляторною енцефалопатією	65
КАТЕЛЕВСЬКА Н.М., ПОЧЕРНІНА М.Г., АДАМОВСЬКА О.С. Помірне фізичне навантаження як метод підвищення неспецифічної імунорезистентності організму людини.....	68
КОВАЛЬЦОВА М.В., НІКОЛАЄВА О.В., СУЛХДОСТ І.О., РОМАНЕНКО І.А. Морфологічні зміни ендокринної частини підшлункової залози та рівні інтерлейкінів 12 і 4 у щурів та їх потомства в умовах дії хронічного стресу.....	69
КОЗЛОВА Ю.В. Особливості механізму ушкодження головного мозку вибуховою хвилею	70

КОНДАКОВА Г.К., СОЛОШЕНКО Е.М., СОКОЛ О.А. Дослідження поліморфізму гена Тол-подібного рецептору <i>TLR1-I602S</i> та першого екзона гена манан-зв'язуючого протеїна G230A у хворих на хронічні дерматози із сенсibiliзацією до лікарських засобів.....	71
КОНОНЕНКО А.Г., ШАТАЛОВА О.М. Фізіологічний самоконтроль при фізичних навантаженнях	73
КРЮКОВА Г.В. Розвиток атеросклерозу як віддалене ускладнення перитоніту	75
КУДІНА О.В., ШТРИГОЛЬ С.Ю., ЦИВУНІН В.В., КОЛОБОВ О.О. Вплив олігопептидів-гомолгів фрагменту АКТГ ₁₅₋₁₈ на фізичну витривалість щурів на різних моделях стресу	77
КУЗНЕЦОВА М.О., ГЛУШКО С.М., МКРТЧЯН А.А. Вплив пренатального стресу щурів-матерів на морфофункціональний стан печінки їх одномісячних потомків.....	78
КУЗЬМІНА І.Ю. Морфологічні та морфометричні зміни підшлункової залози щурів з експериментальним метаболічним синдромом.....	80
ЛЕБЕДИН А.М., ПОДКОЛЗІНА М.В. Заходи режиму контролю за обігом кодеїновмісних лікарських засобів.....	82
ЛЕВІЧЕВА Н.О., БЕВЗЮК Д.О. Вплив інтраназального введення дофаміну на робочу і просторову пам'ять у динаміці розвитку хвороби Паркінсона в експерименті	84
ЛЕМКО О.І., ВАНТЮХ Н.В. До питання інсулінорезистентності у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень	86
ЛЕМКО І.С., ГАЙСАК М.О., ДИЧКА Л.В., ЛЯХОВА О.Б. Функціональні особливості підшлункової залози у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень.....	88
ЛИСА О.М. Хронотипи та здоров'я людини	91
ЛОМАКО В.В., ШИЛО О.В. Морфологические изменения в почках при искусственной и естественной гeибернaции.....	94
ЛУКАЩУК С.В., ЛЕМКО О.І. Моніторинг показників якості життя у пацієнтів після COVID-19 під впливом відновлювального лікування.....	96
МАТВІЙЧУК О.М. Філософсько-методологічні аспекти розвитку майбутнього фахівця як суб'єкта здоров'я.....	98
МИКИТЕНКО А.О. Стан оксидантно-антиоксидантного балансу в печінці щурів за умов моделювання хронічного алкогольного гепатиту.....	100
МОЛЧАНОВ Д.В., САВИЛОВ П.Н. Метаболізм амміака в почках и лёгких после резекции печени.....	102
НЕЛЯПІНА М.М. Клініко-патологічна специфіка нейросоматичних ускладнень у пацієнта із інфільтративною формою туберкульозного процесу та ВІЛ-інфекцією.....	105
НЕХАНЕВИЧ О.Б., ТЮТЮННИК М.О., КОРОТА Ю.О. Профілактика розвитку венозної тромбоемболії у пацієнтів з коронавірусною хворобою.....	107
НОЗДРІНА А.А., ВОЛКОВА А.В. Ретроспективний аналіз зловживання алкоголем в країнах європейського регіону ВООЗ.....	110

ПАВЛОВА К.О., ЯЦЕНКО О.Ю., БУРЛАКА І.С. Успішність навчальної діяльності студентів в умовах пандемії	111
ПРИВАЛОВА Н.М., БОВТ Ю.В., СУХОРУКОВ В.В., ЗАБРОДІНА Л.П. Характеристики емоційних розладів в структурі нейропсихологічного синдрому у хворих з хронічною ішемією мозку.....	112
ПРОКОПЮК В.Ю., СКИБИНА К.П., КОЗУБ Н.И., МУСАТОВА И.Б., ШЕВЧЕНКО М.В., ПРОКОПЮК О.С. Экспериментальное изучение возможностей клеточной и тканевой терапии в реабилитации после химиотерапии.....	114
РЕШЕТИЛО Л.І., ЗАРІЧНА О.З. Вплив хронобіологічних ритмів на психічний стан людини.....	115
РИБАК В.А., КОРОЛЬ В.В. Інтеграція обміну речовин в організмі	118
РЯДНИХ О.К. Роль гормонів в адаптації організму до фізичних навантажень	120
САВИЛОВ П.Н. Гипоксическое и гипероксическое прекодиционирование.....	122
САВКА Ю.М., СЛИВКА Я.І., РАЙКО О.Ю. Використання сучасних технологій навчання для підготовки студентів медичного профілю на теоретичній кафедрі	126
САМОХИНА Л.М., КИРИЕНКО А.Н., ТОПЧИЙ И.И., ЦЫГАНКОВ А.И. Особенности сахарного диабета 2-го типа, сочетанного с гипертонической болезнью, у мужчин и женщин.....	127
САМОХИНА Л.М., КОЛЕСНИКОВА Е.Н., ЩЕНЯВСКАЯ Е.Н. Генетические особенности функционирования антиоксидантной защиты у пациентов с хронической обструктивной болезнью лёгких в сочетании с ишемической болезнью сердца разного возраста.....	130
САМОХИНА Л.М., ЛОМАКО В.В. Система протеиназа-ингибитор протеиназ у самцов крыс со стимулированной алкоголь-зависимой гипертензией	133
САМОХИНА Л.М. Особенности участия эластаз различного происхождения и альфа-1-ингибитора протеиназ в развитии процессов старения у самцов и самок крыс.....	136
САФАРГАЛІНА–КОРНІЛОВА Н.А., ГУМЕНЮК І.А. ВЕРГЕЛЕС Т.Г. Оцінка прооксидантно-антиоксидантного статусу у підлітків з ожирінням та жировим гепатозом	139
СЕНЮК Н.І., СТРЕЛКОВА М.І., СЕНАТОРОВА Г.С. Вплив рівня імуноглобуліну Е в сироватці крові на перебіг гострого обструктивного бронхіту у дітей	141
СЕРІКОВА О.І., СКРИННИК О.В., СЕРІКОВА О.С. Особливості перебігу перших 5 років захворювання при біполярному афективному розладі з суїцидальною поведінкою	143
СИБІРНА Р.І. Нетрадиційні методи валеопрфілактики.....	145
СИБІРНИЙ А.В. Сон у корекції порушень нервової діяльності.....	147
СИРМАН Я.В., ПРЕЙС Н.И. Исследование активности индуцибельной синтазы оксида азота при экспериментальной диабетической ретинопатии и способы ее коррекции.....	149

СТОЯН А.О., КАТЕЛЕВСЬКА Н.М. Аналіз інформованості молоді щодо поширення та профілактики COVID-19.....	151
СТРІЛЬЧУК Л.М., ОЛЕНИЧ Л.В. Зміна моторики жовчного міхура як пускова ланка аферентних патологічних імпульсів	153
ТІТКОВА А.М., ПРИХОДЬКО О.О. Інтраназальне введення нітропрусиду натрію відновлює рівень оксиду азоту та BDNF в структурах головного мозку щурів з алкогольною залежністю	155
ТКАЧЕНКО А.С., ГОРБАЧ Т.В., ОНЩЕНКО А.І. Вплив харчової добавки E407a на вміст маркерів запалення у сироватці крові щурів.....	157
ТКАЧЕНКО А.С., ОНЩЕНКО А.І., ПРОКОПЮК В.Ю. Оцінка короткострокової дії наночастинок GdYVO ₄ :Eu ³⁺ на інтенсивність процесів ериптозу.....	158
ТРОШИНА Е.О., ПИСЬМЕННА О.Т. Роль пригнічення білка CNOT3 у розвитку цукрового діабету 1 типу	159
ФАБЕР Т.І. Участь α 2-адренорецепторів і AT1-рецепторів у патогенезі нейропсихологічних і нейрокогнітивних порушень при хронічній ішемії мозку I стадії.....	162
ЦИПОВЯЗ С.В., ЗНАМЕРОВСКИЙ С.Г., МЕРЗА Я.В. Розвиток ендотоксिनної агресії при перитонітах	165
ЧИЖ Ю.О., РЄПІН М.В., МАРЧЕНКО Л.М., ГОВОРУХА Т.П. Порівняльний аналіз впливу кріоекстракту плаценти та медикаментозної блокади ренін-ангіотензин-альдостеронової системи на функціональні показники нирок щурів в процесі розвитку хронічної ниркової недостатності	167
ЧУГУНОВА А.В., ПИСЬМЕННА О.Т. Етіологія виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки.....	170
ШИЛО О.В., ЛОМАКО В.В. Модифікація сну та електроенцефалограми під час сну у щурів за умов холодних впливів, що повторюються	173
ШИЛО О.В., ЛОМАКО В.В. Вивчення вмісту тиреотропіну та тиреоїдних гормонів у крові старих і молодих щурів за умов ініціювання десинхронозу на тлі загальної кріостимуляції.....	175
ШЛЯХОВА А.В., ВЕСЕЛОВСЬКА О.В., БЕРЧЕНКО О.Г. Вплив нітропрусиду натрію на пам'ять, емоційну поведінку та їх нейрофізіологічне забезпечення у щурів з алкогольною залежністю.....	178
ЯКОВЛЕВ Н.В., САВИЛОВ П.Н. Влияние гипероксической нагрузки на содержание малонового диальдегида в легочной ткани здорового организма.....	181

МОНІТОРИНГ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЖИТТЯ У ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ COVID-19 ПІД ВПЛИВОМ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ЛІКУВАННЯ

Лукашук С. В., Лемко О. І.

*ДУ «Науково-практичний медичний центр «Реабілітація» МОЗ України»,
м. Ужгород, Україна
svit.lu@gmail.com*

Вступ. Основним критерієм загального добробуту людини є якість життя (ЯЖ), оцінка якої ґрунтується на суб'єктивному оцінюванні стану фізичного, психічного та соціального благополуччя індивіда. ЯЖ є важливим показником ефективності лікування, постановки цілей та складання плану реабілітації. Демографічні чинники і середовища проживання мають суттєвий вплив на ЯЖ. Серед опитувальників, що визначають ЯЖ, заслуговує уваги Short Form Health Survey (SF-12), який є валідованим та надійним інструментом, що не вимагає значних зусиль респондентів. Він містить 12 запитань, які дають можливість оцінити фізичне функціонування (ФФ), роль фізичного стану у функціонуванні індивіда (РФ), тілесний біль (ТБ), загальне здоров'я (ЗЗ), життєву активність (ЖА), соціальне функціонування (СФ), роль емоційного стану у функціонуванні індивіда (РЕ) та ментальне здоров'я (МЗ). Перші чотири шкали формують фізичний компонент здоров'я, а наступні чотири шкали відображають психологічний компонент здоров'я.

Багато авторів використовують даний опитувальник в умовах пандемії COVID-19. Так, було показано, що раптовість спалаху та патогенність вірусу спричиняє у людей тривогу, пригнічення та інші стресові реакції. Саме захворювання супроводжується переважним ураженням дихальної системи з розвитком кисневої недостатності, коагулопатій, фібринозних змін тощо. У більшості реконвалесцентів після COVID-19 тривалий час зберігаються негативні наслідки, навіть після стихання гострих явищ. Тому, такі пацієнти потребують відновлювального лікування з переважанням немедикаментозних методів, одним з таких є галоаерозольотерапія (ГАТ). Галоаерозоль (сухий аерозоль кам'яної солі) діє як гіперосмолярний стимул, що посилює мукоциліарний кліренс, зумовлює санацію дихальних шляхів. Це сприяє зниженню активності запального процесу, забезпечує опосередкований імунореабілітаційний ефект та покращує здоров'я, а відтак і ЯЖ.

Мета. Моніторинг показників якості життя під впливом відновлювального лікування на основі ГАТ у пацієнтів після COVID-19.

Матеріали та методи. Нами було обстежено 52 пацієнти після COVID-19, через 1-3 місяці після завершення гострого періоду хвороби. Серед них – 28 після легкого перебігу хвороби та 24 – після середньо-важкого перебігу. Середній вік обстежених – $48,9 \pm 2,02$ років. Контрольну групу склали 41 практично здорова особа цього ж віку (середній вік $45,8 \pm 2,51$ роки). Проводилась оцінка ЯЖ шляхом особистого заповнення респондентами опитувальника SF-12 до та після лікування. Контрольна група осіб заповнювала анкети однократно. Обстежені обох груп – це мешканці Закарпатської області.

Комплекс відновлювальної терапії передбачав ГАТ у вигляді групових інгаляцій (№ 18-21), а також кисневу терапію у вигляді синглетно-кисневої терапії (інгаляцій та активованої води), електрофорез на грудну клітку з гепарином, далі з лідазою та комплекс загальнозміцнюючої лікувальної фізкультури. Курс лікування складав 21-24 дні.

Обробку результатів проводили для кожної групи окремо, за допомогою алгоритму SAS, що передбачає математичну обробку отриманих даних.

Результати та їх обговорення. Навіть через 1-3 місяці після стихання гострих явищ COVID-19 у пацієнтів зберігається зниження фізичної активності, що проявляється достовірним ($p < 0,001$) зниженням загального фізичного здоров'я до $43,7 \pm 0,73$ в порівнянні з $46,1 \pm 0,86$ в контрольній групі здорових людей. В кінці проведеного відновлювального лікування у реконвалесцентів після COVID-19, покращується стан фізичного здоров'я, що відображається достовірним ($p < 0,001$) збільшенням значень фізичного компоненту здоров'я до $47,1 \pm 0,52$, проти $43,7 \pm 0,73$ на початку терапії. Після курсу ГАТ загальний фізичний показник відновився до рівня контрольної групи здорових осіб. Він зріс за рахунок значень шкал ФФ, РФ, ТБ, ЗЗ, особливо рівнів фізичного функціонування та загального здоров'я. Тобто, обстежені вважали, що проведений комплекс на основі ГАТ збільшив їх можливості, щодо виконання помірних фізичних навантажень з якими вони зіштовхуються протягом звичного дня, таких як побутова активність, підйом по сходах, активний відпочинок, та покращив стан їх здоров'я в цілому.

Загальне психічне здоров'я - це суб'єктивна оцінка, яка залежить від характеру і настрою респондента та суттєво відображується на ЯЖ. Так, до лікування показник психічного здоров'я у реконвалесцентів достовірно ($p < 0,001$) відрізнявся від значень контрольної групи, та складав $34,08 \pm 1,23$ проти $44,47 \pm 1,25$ відповідно.

Після відновлювального лікування у обстежених показник психічного здоров'я достовірно ($p < 0,001$) зріс до $45,03 \pm 1,04$ та дещо перевищив рівень контрольної групи осіб. Це відбулось за рахунок збільшення значень всіх чотирьох шкал, а саме ЖА, СФ, РЕ та МЗ. Найбільший ефект відновлювального лікування був відмічений при оцінці за шкалами життєвої активності, соціального функціонування та ментального здоров'я. Тобто, пацієнти відзначили, що частіше почували себе повними сил і енергії, рідше були занепалими духом і сумними, а емоційний стан не обмежував їх у звичній повсякденній діяльності та не заважав їм виконувати роботу так ретельно, як вони звикли.

Висновки. Отже, навіть через 1-3 місяці після стихання гострих явищ COVID-19 у пацієнтів зберігається зниження рівнів фізичного та психічного здоров'я, що відображається на погіршенні ЯЖ у цього контингенту в порівнянні з здоровими мешканцями регіону. Такі пацієнти потребують відновлювального лікування з переважанням немедикаментозних методів. Комплексне відновлювальне лікування на основі ГАТ сприяє покращенню та відновленню фізичного та психічного здоров'я реконвалесцентів після COVID-19, що позитивно відображається на всіх компонентах ЯЖ.